

Appell

75 ÅR
1939
2014

www.folkehjelp.no
Nr. 1, 2014

Frivillig engasjement

Sør-Sudan i krise

**Norsk Folkehjelp
75 år**

Ut av Angola

Appell

Utgiver: Norsk Folkehjelp
Nr. 1, 2014. Årgang 74

Tidligere *Melding, Helse, Helse
Miljø Trivsel, Norsk Folkehjelp og
Magasinet Norsk Folkehjelp*

Postadresse:

Postboks 8844 Youngstorget
0028 OSLO

Besøksadresse:

Norsk Folkehjelp
Storgata 33 A, Oslo

Telefon: 22 03 77 00

Faks: 22 20 08 70

Internett: www.folkehjelp.no

Redaktør: Torunn Aaslund

E-post: taa@npaid.org

Medarbeidere dette nummer:

Julie Offerdal, Henrik Stabell, Liv
Tørres, Linn Stalsberg, Eirik Sundt,
Bahar Organisation, Morten Ryen,
Ellen Heggstad, Werner Anderson,
Sissel Fantoft, Espen Brekke,
Kristine Lindberg, Thea Westby,
Kristiane M. Krystad, Ingrid Rostad,
Mille Lübbert Hansen.

Grafisk utforming: Heydays

Trykk: Aktietrykkeriet AS, Fetsund

Opplag dette nummer: 35 026

ISSN 0804-7758

Annonsekontakt:

Arild Halsne, tlf.: 915 90 578

E-post: arild@hrme.no

Redaksjon avsluttet: 07. februar

Signerte artikler gir ikke nødvendigvis
uttrykk for Norsk Folkehjelps syn.

Ønsker du å bli medlem? Kontakt oss
på telefon 22 03 77 00, eller besøk
oss på www.folkehjelp.no

Norsk Folkehjelp

foto: Henrik Stabell

foto: Morten Ryen

foto: Norsk Folkehjelp Gjesdal

Innhold

AKTUELT

- 4 Sør-Sudan i krise
- 8 75-år – slik ble vi til
- 14 Vanskeligere for asylsøkere fra Gaza
- 16 Likeverdig partnerskap – en illusjon?

FOLK FORANDER VERDEN

- 18 Fulgte flaskepant i Bolivia
- 20 Videre på egne bein
- 22 Nødhjelpsleveranser under vanskelige forhold i Syria

TEMA FRIVILLIG ENGASJEMENT

- 24 Profesjonelle frivillige
- 28 Ungdom i solidaritet
- 34 Nabohjelp til brannofre i Lærdal
- 38 Blikk på verden

LEDER

Frivillighet i 75 år

I minst 75 år, har frivillige folkehjelpere stilt opp og gjort en betydelig innsats i Norge og verden i solidaritetens navn. Noen, som Norsk Folkehjelp Oslo, har holdt på enda lenger enn det.

Vi kan ikke få takket dem nok: De som utdanner seg til profesjonelle redningsfolk for å bruke kvelden på å hente oss ned fra fjellet. Eller de som, midt i en travel studietilværelse, tilbringer søndagen på et asylmottak for å bringe litt lys og glede inn i et barns triste tilværelse. De som steker vafler for å stå på stand og samle inn penger til Sør-Sudan en lørdag, når alle andre er ute og handler og de som bruker ferien sin på å holde orden på isposene under en fotballturnering i hovedstaden.

Vi må heller ikke glemme at bak mange av våre partnere ute i verden står det millioner av frivillige: Bonden, kvinnegruppa, nabolaget som kjemper mot tvangsflytting. Folk som har tid og krefter til overs for å bidra for en sak som er viktig for dem.

Det er morsomt å leke med tall. Dersom 2000 av våre 13 000 medlemmer legger ned to timer frivillig innsats i uka og dette har skjedd i 75 år: Da får vi over 15 millioner timer frivillig innsats! Et imponerende tall som sier noe om hva som er mulig når vi drar lasset i felleskap.

I år skal vi feire oss selv hele året fram til bursdagen 7. desember.

Gratulerer med jubileet alle sammen!

Torunn Aaslund
Redaktør

FORSIDEBILDE

Hver søndag tilbringer Norsk Folkehjelp Solidaritetsungdom og beboere på Refstad transittmottak noen timer sammen.

FOTO: Werner Anderson

Dette nummeret er støttet av:

Nytt land – gamle konflikter

I vinter brøt de politiske motsetningene i Sør-Sudan ut i væpnede kamper og nesten 900 000 mennesker ble drevet på flukt. – Folk er lei av krig. De er fortvila over det som har skjedd, sier Norsk Folkehjelps Audun Herning.

TEKST Julie Offerdal FOTO Henrik Stabell og Liv Tørres

– **DET SOM NÅ** har skjedd er et stort tilbakeslag for Sør-Sudan, og en total kontrast til håpet sørsudanerne hadde da de ble en selvstendig stat i 2011, sier Herning.

Han har tidligere vært tre år for Norsk Folkehjelp i Juba, og reiste ned igjen i romjula for å bidra i planleggingen av Norsk Folkehjelps nødhjelpsinnsett og sikringen av de ansatte.

– Juba oppleves annerledes enn da jeg bodde der. Flere områder i byen var ødelagt, det var mindre folk i gatene. Det er en veldig spesiell stemning. Sivilbefolkninga i Sør-Sudan er lei krig. Folk er fortvila over det som nå har skjedd, sier Herning.

BEINTØFFE ANSATTE

Da han ankom Juba, var det fortsatt voldelige kamper ulike steder i landet. Det var en stor utfordring å få oversikt over Norsk Folkehjelps nesten 950 lokalt ansatte.

– De lokalt ansatte har gjort en utrolig jobb med å holde kontoret i gang, og

Tusener har flyktet fra kamphandlinger ut på små øyer og er livredde for å reise hjem.

sikre alle de ansatte. De er preget av situasjonen, flere har familie og venner som er direkte berørt, men de har kommet tilbake og gjort en kjempeinnsats. De er beintøffe, sier Herning.

Nå har situasjonen roet seg, men våpenhvilen er skjør.

– Man går og lytter etter skyting. Vi måtte slå av generatorene klokka ti hver kveld for at hæren skulle kunne høre hvor det skytes, sier Herning.

POLITISKE SPENNINGER

Det var 15. desember i fjor at det brøt ut skyting i Sør-Sudans hovedstad Juba. Det var ulike fraksjoner av hæren som barket sammen.

I Sør-Sudan hadde store deler av fjoråret vært preget av interne spenninger i SPLM med til dels åpne konflikter. Dette kulminerte i at Salva Kiir i juli i fjor avsatte store deler av regjeringen, inkludert visepresidenten Riek Machar. Machar skal ha mistet jobben fordi han selv hadde planer om å stille som presidentkandidat i 2015. Også general-

sekretæren i SPLM, Pagan Amum, ble suspendert.

Den 6. desember holdt flere av de tyngste interne lederne i SPLM en pressekonferanse hvor de anklaget president Salva Kiir for alenegang og for å sette partiets organer til siden.

– Disse politiske spenningene var bakteppet for konflikten. Da skytingen begynte i Juba 15. desember, spredte urolighetene seg raskt til andre deler av landet, sier Herning.

ETNISKE DIMENSJONER

I etterkant av skytingen i hovedstaden ble 11 høytstående politikere arrestert og beskyldt for statskupp. Flere andre, inkludert Riek Machar, ble etterlyst.

Selv om utgangspunktet for kampene var politisk, får slike konflikter automatisk en etnisk dimensjon i et land som Sør-Sudan, hvor de politiske lederne kommer fra ulike etniske grupper og etnisitet har stor betydning for folks identitet.

President Salva Kiir kommer fra Dinka, den største befolkningsgruppen i

Sør-Sudan, mens tidligere visepresident Riek Machar er Nuer, den nest største befolkningsgruppen. Strid mellom ulike etniske grupper har tidligere vært en av skillelinjene i de mange ulike væpnede konfliktene i Sør-Sudan.

– Da konflikten startet var det et flertall av nuere som ble drept i Juba. Historiene om etnisk motiverte drap førte til hevnaksjoner andre steder i landet. Disse gruppene assosieres nå med Riek Machars opprør mot presidenten, sier Herning.

VENTER PÅ GRANSKING

Det er en utfordring å få tak i sikker informasjon om konflikten i Sør-Sudan, mener Herning.

– Det går mange rykter, men det er vanskelig å få informasjonen bekreftet. Når man har en krig i et land med så ut-satt infrastruktur er det veldig vanskelig. Der utgjør våre lokalt ansatte en kjemperessurs, de har gode kontakter over hele landet, sier han.

Den afrikanske union har annonsert at de vil etterforske hva som skjedde. Når

en våpenhvile nå er på plass, er det viktig å beholde roen, mener Norsk Folkehjelps generalsekretær Liv Tørres, som besøkte Juba i slutten av januar.

– Det har blitt begått overgrep fra alle partene i denne konflikten og vi ser fram til at hendelsene granskes av uavhengige parter, men vi må avvente disse granskingene før vi kan felle en dom over hvem som er ansvarlige, sier hun.

Da Liv Tørres besøkte de interne flyktingene i Terekeka, fortalte kvinnene der henne at det er kvinnene som må bære menneskeheten framover

Frykter voksende humanitær krise

Tallet på flyktninger i Sør-Sudan er mye større enn det vi har oversikt over foreløpig, tror Norsk Folkehjelps Audun Herning. Nødhjelpsarbeidet er i gang, men de ansatte møter store utfordringer.

Liv Tørres deltar i utdelingen av nødhjelp i Juba, Sør-Sudans hovedstad.

TEKST Julie Offerdal FOTO Henrik Stabell og Liv Tørres

Kvinner på vei hjem til leiren for internt fordrevne flyktninger etter å ha hentet nødhjelp.

Da det smalt i Sør-Sudan like før jul, var de fleste av Norsk Folkehjelps ansatte reist hjem til familie, spredd over hele landet. I løpet av jula har ansatte på kontoret i Juba lagt inn en kjempeinnsats for å få oversikt over Norsk Folkehjelps 950 ansatte i landet.

– Det var flaks at mange hadde dratt hjem, vekk fra områdene der kampene foregikk. Det ser ut til at det har gått relativt bra med våre ansatte, forholdene tatt i betraktning, sier rådgiver Audun Herning, som har vært sentral i forberedelsene av nødhjelpsarbeidet i Sør-Sudan.

VOKSENDE HUMANITÆR KRISE

Etter hvert som situasjonen i Sør-Sudan har roet seg noe, har den voksende humanitære krisen kommet for en dag. Nesten 900 000 mennesker har flyktet fra hjemmene sine, i frykt for å bli slaktet ned i det som har utviklet seg til en krig mellom ulike politiske grupper. Hele byer er ødelagt i kampene. Mange tusen har søkt tilflukt på FNs baser i Juba. Nærmere 43 000 mennesker har trykket seg sammen på to små områder, under elendige forhold.

Ifølge FNs nødhjelpskoordinator OCHA er 7,2 millioner sørsudanere, om lag tre firedeler av befolkningen, nå truet av matmangel.

– Dette er mennesker som allerede hadde veldig lite fra før. Det å nå ut til alle som har behov for hjelp, kommer til å bli en stor jobb i lang tid fremover, sier Herning.

FLEKSIBLE ANSATTE

Norsk Folkehjelp har jobbet i Sør-Sudan i nesten 30 år, og har et bredt nettverk av kontakter og partnerorganisasjoner. Der det ikke er mulig å fortsette med langsik-

tig utviklingsarbeid, dreies nå arbeidet over til distribusjon av nødhjelp.

– Mange av våre ansatte har vært med oss i flere tiår, under vekslende forhold. De er fleksible, og kan hive seg rundt fort. Det tror jeg er essensielt for den humanitære utfordringen vi står overfor nå, sier Herning.

MATPRODUKSJON I FARE

Nødhjelpsarbeidet deles inn i en akutt-fase og en mer langsiktig støtte til matproduksjon i landet.

– Norsk Folkehjelps partnerorganisasjoner deler ut mat til folk som har flyktet, i tillegg til nødvendigheter som tepper, såpe og andre hygieneartikler, vannkanner og enkelt utstyr til å lage mat, sier Herning.

Dette arbeidet gjøres vanskelig av infrastruktur som i utgangspunktet var svak, og som nå har brutt sammen i ulike deler av landet.

– Mobilnettet er svakt og bryter lett sammen på grunn av overbelastning, strømmangel, eller det blir tatt ned. Få av veistrekningene er asfalterte, det er vanskelig å komme seg fram, sier Herning.

Det er likevel den langsiktige tilgangen på mat som bekymrer mest. På grunn av kamper og ødeleggelse er det mange som ikke får plantet i tide. Dårlig tilgang på frø og ødelagte åkre, i tillegg til uro og frykt, kan føre til dramatisk matmangel på sikt.

– Vi vil forsøke å få inn frø og gi folk muligheten til å plante for å opprettholde den lokale matvareproduksjonen. Regntiden begynner i april, så vi har kort tid å gjøre det på, sier Audun.

Norsk Folkehjelp blir til

En mørk og dystert kulisse omga stiftelsen av Norsk Folkehjelp, men kulissen var også en drivende kraft bak organisasjonens tilblivelse.

TEKST Tor Viksveen FOTO Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek

75 ÅR
1939
2014

En nyutdannet førstehjelper betrakter diplommet sitt. Han var en av 14 000 førstehjelpere som Norsk Folkehjelp utdannet det første året etter stiftelsen.

VI SKRIVER 7. desember 1939. Norsk Folkehjelps konstituerende møte holdes i Folketeaterbygningen i Oslo. Adolf Hitlers Tyskland er i ferd med å sette fyr på verden.

Krystallnatten året før, som innledet en kraftig opptrapping av jødeforfølgelsene. München-forliket; det fatale fredsbedraget mellom den grenseløst naive, lettlorde og godtroende britiske statsminister Neville Chamberlain og den tyske Reichskanzler Adolf Hitler. Okkupasjonen av Tsjekkoslovakia. Ikkeangrepspakten mellom Stalin og Hitler. Tysklands og Sovjetunionens invasjon av Polen bare måneder i forveien, der de to deler landet mellom seg. Frankrike og Storbritannia erklærer Tyskland krig. Francos fascisttropper går seirende ut av den spanske borgerkrigen. En uke før møtet i Folketeaterbygningen invaderer Sovjetunionen Finland, og drøye fire måneder senere marsjerer tyske soldater oppover Karl Johan.

Ideen om en «helseorganisasjon i arbeiderbevegelsens egen regi», som det het, var imidlertid født flere år tidligere. La oss ta steget bakover til begynnelsen av 1930-tallet. Arbeiderbevegelsens politiske kamper hadde begynt å bære frukter etter tiår med streiker, konfrontasjoner og det styrende borgerskapets neglisjering av arbeidernes grunnleggende rettferdskrav.

(...)

Norsk Folkehjelp var tuftet på to av de organisasjonene som ble skapt i denne brytningstiden i norsk arbeiderbevegelse; Arbeidersaniteten og Hjelpekomi-

Siden stiftelsen har kampen for demokrati og rettigheter stått sentralt for Norsk Folkehjelp.

teen for Spania. Arbeidernes Idrettsforbund (AIF) ble stiftet i 1924 som en motvekt til det borgerlig styrte Norges Landsforbund for idrett, som ikke en gang unnsa seg å bruke sine unge medlemmer i datidens hyppige streikebryteraksjoner. AIF skulle være noe mer enn en idrettsorganisasjon. Den skulle samle arbeiderungdommen til et sosialt klassefelleskap, og ikke minst gi de tusener av unge arbeidsledige et meningsfylt fritidstilbud innen idrett, heri innbefattet studiesirkler om sosialistisk ideologi. AIF ble en formidabel suksess, og da andre verdenskrig brøt ut, var medlemsmassen kommet opp i 100 000. Inspirert av AIF så Arbeidersaniteten dagens lys i 1932.

(...)

I løpet av det første året hadde nær 3 000 fagforeningsmedlemmer deltatt i kurs i førstehjelp og yrkeshygiene. 147 sanitetsgrupper ble stiftet. Da krigen brøt ut sto 14 000 førstehjelpere fordelt på 129 steder fra Finnmark til Rogaland klare til innsats. 214 leger og medisinerstudenter hadde forelest på kursene sammen med 92 sykepleiere. Alt som frivillig innsats.

Landet hadde opplevd en formidabel mobilisering av arbeiderbevegelsens sosiale krefter, til stor bekymring for konservative Aftenposten: «Denne folkefrontorganisasjonen er i den siste tid blitt hjulpet frem og ammet opp i en lang rekke byer, og har nydt statsmaktenes spesielle bevåkenhet. Den er gått inn som et ledd i fagforeningenes virksomhet og omfatter disses medlemmer,

styres og administreres fra de lokale Folkets Hus. Retningen ligger for øvrig åpen i dagen, det «borgerlige» Røde Kors skal erstattes så snart det partimessige Arbeidersanitet er tilstrekkelig utbygget, sjaltes ut – og altså over hele landet erstattes med den «røde sanitet», som bl.a. har vært omtalt i marxist-pressen for sin utmerkede innsats på den ene borgerkrigsfront i Spania».

SPANIAHJELPEN

Og nettopp Spania var Norsk Folkehjelps andre fødselshjelper. Sommeren 1936 ble den spanske borgerkrigen innledet ved at nasjonalistene – les: fascistene – under ledelse av Francisco Franco gjorde et kuppforsøk mot den republikanske regjeringen. Etter tre års kamper, våpenstøttet av Adolf Hitler og Benito Mussolini, var Francos maktovertakelse en realitet. Det var grusomme og blodige år. Det som skjedde på Europas sørlige flanke skapte voldsomme reaksjoner i norsk arbeiderbevegelse, og en tilsvarende mobilisering av krefter for å komme republikanerne til unnsetning. Dette var verdens første «mediekrig». Journalister fra alle kanter av Europa strømmet til frontavsnittene og kunne berette hjem om massakre og henrettelser i et omfang vi her i nord snaut før hadde lest om. LO kom på banen bare få uker etter Francos kuppforsøk, og Hjelpekomiteen for Spania (Spaniahjelpen) så dagens lys, med støtte fra Arbeiderpartiet gjennom deres felles samarbeidskomité og med Arbeidersaniteten som pådriver.

(...)

Sanitetskurs på Akers mekaniske verksted, februar 1940.

FAKTA

I jubileumsåret kommer Norsk Folkehjelps historie ut i bokform. Boka føres i pennen av Tor Viksveen og skal lanseres 7. desember som er selve stiftelsesdagen. Appell har fått forfatterens tillatelse til å gjengi deler av manuskriptet. Til dette nummeret har vi valgt noen utdrag fra bokens første del, som handler om hvordan Norsk Folkehjelp ble til.

*Finske barn kommer til Oslo.
På Enerhaugen bad, mars 1940.*

To millioner kroner ble samlet inn i et land der 20 prosent av befolkningen var arbeidsledig, og dette var decennier før TV-aksjonenes tid. Komiteen dannet over 100 underavdelinger fra landsende til landsende. Sykehus og barnehjem ble reist i Spania. Matutdeling og medisiner. Over 200 nordmenn kjempet sammen med de internasjonale brigadene på republikansk side. 40 av dem falt i kamp. Med Francos maktovertakelse. Nok en gang hadde den faglige og politiske arbeiderbevegelsen vist en enestående evne til å organisere seg og til å vise solidaritet gjennom praktisk arbeid.

(...)

FINLANDSHJELPEN

Franco hadde seiret i Spania og Spania-komiteen sto foran sin oppløsning. Men det ville jo være meningsløst å kaste vrak på en hjelpeorganisasjon som hadde vist seg så suksessrik og effektiv, selv om den ikke lenger fylte sitt opprinnelige formål. Komiteens arbeidsutvalg ga derfor Karl Evang i oppdrag å ta kontakt med LO for å luften tanken om en bred landsomfattende sammenslutning. LO-kongressen hadde jo selv året i forveien

vedtatt at Arbeidersaniteten skulle være arbeiderbevegelsens helseorganisasjon. Evang ble tatt i mot med åpne armer på et representantskapsmøte i september. Det ble raskt enighet om «dannelse av en bred helse- og hjelpeorganisasjon», som «skal jobbe med helsearbeid i Norge og kunne tre inn når befolkningen i Norge eller andre land er truet av nød». Navnet ble «Norsk Folkehjelp». Deretter skjedd alt i rask rekkefølge. Et utvalg skulle forberede stiftelsen. Der fant vi blant annet Haakon Lie som LO-representant og Evang som representant for Spania-komiteen. Utvalget skulle bevilge seg den nødvendige tid for å sikre at alt var i god orden fra første dag. Den tiden fikk de ikke. 26. november 1939 åpnet Den røde armé ild på Det karelske nes, og fire dager senere falt de første bombene over Helsinki. Stalin hadde krevd finsk avståelse av neset, fordi landområdet lå for nær Leningrad; et område der det bodde 450 000 mennesker. Stalin fryktet at Hitler ville bruke dette neset som et brohode for å angripe Sovjetunionen. Finnene avviste kravet om full avståelse. Vinterkrigen var i gang. De som jobbet med dannelsen av Norsk Folkehjelp, så

Møte i Hjelpekomiteen for Spania. Fra venstre: Arne Bruusgård, Dagfinn Bech, Harald Schjelderup, Karl Evang, Per Borgersen, Albert Raaen, Fredrik Haslund, Torjus Graver, Rolf Stenersen, Neimi Lagerstrøm og Margrete Bonnevie.

75 ÅR
1939
2014

Pengeinnsamling anno 1946.

Arbeidersaniteten som ble stiftet i 1932 var en av forløperne til Norsk Folkehjelp.

raskt at det ville bli behov for norsk bistand til sine finske venner, og bare én uke etter det sovjetiske overfallet – 7. desember 1939 – ble det konstituerende møtet for Norsk Folkehjelp holdt i Prøvesalen i Folketeaterbygningen.

(...)

Vinterkrigen skulle bli den første testen på den nye organisasjonens evne til fylle den funksjonen som den så ambisiøst hadde formulert i sin formålsparagraf. Resultatet av Haakon Lies behovskartlegging etter samtaler med finske myndigheter var: tran, klippfisk, fiskehermetikk, ulltepper og vindtøy. Vinteren 1940 krøp gradestokken ned mot minus 40 i de dype finske skoger. To uker etter Lies hjemkomst gikk de første forsendelsene til broderfolket: 300 tonn klippfisk, 10 000 kilo tran, fiskehermetikk for 30 000 kroner. En innsamlingsaksjon blant folk flest innbrakte drøye 1,7 millioner kroner. Tre år tidligere hadde folket bladd opp to millioner til ofrene i den spanske borgerkrigen. På slutten av 1930-tallet var årlig gjennomsnittsinntekt her i landet drøye 2 500 kroner.

Da 2. verdenskrig brøt ut, hadde Norsk Folkehjelp allerede utdannet 14 000 førstehjelpere. Leger, medisinstudenter og sykepleiere hadde stått for undervisningen – på frivillig basis.

75 ÅR
1939
2014

Norsk Folkehjelps grunnleggere

Norsk Folkehjelp var tuftet på to av de organisasjonene som ble skapt i en brytningstid i norsk arbeiderbevegelse; Arbeidersaniteten og Hjelpe-komiteen for Spania. Men hvem var egentlig arkitektene bak oppbyggingen til det som skulle bli Norsk Folkehjelp?

Foto: NTB Arkiv/SCANPIX

TO NAVN PEKER seg ut: Karl Evang og Rolf Hofmo – samfunnsbyggere som skulle innta de fremste posisjoner når velferdsstaten ble skapt i de første tiårene etter den andre verdenskrig.

KARL EVANG var født i 1902 og utdannet lege. Han ble tidlig sterkt fascinert av sosialistisk tenkning og meldte seg som 22-åring inn i Kristiania Arbeider-samfund, i en tid da arbeiderbevegelsen var kløyyvd i tre ideologiske fraksjoner og partier. Sterkt inspirert av den revolusjonære vei til arbeiderklassens seier, til tross for at han var pasifist, kom han med i Mot Dag i 1926.

Året før var motdagistene blitt ekskludert fra Arbeiderpartiet på grunn av det som ble oppfattet som fraksjonsvirksomhet, og derved parkerte også Evang seg utenfor partiet. Mot Dag var et politisk intellektuelt samlingssted mest for radikale embetsmannssønner, som forsøkte å skape sin egen sosialistiske ideologi i skjæringspunktet mellom Arbeiderpartiet og kommunistene, i balansen mellom revolusjon og reformisme. Mange av de som ble med i Mot Dag takket for seg etter noen tid, men Evang forble lojal mot organisasjonen helt til den gikk i oppløsning i 1936 på grunn av økonomisk rot. Han var blant dem som forhandlet med partiet på vegne av motdagistene om at de skulle få tilbake partiboka. Etter noen botsøvelser var de tilbake i folden, og Karl Evang hadde i likhet med så mange andre som hadde vært revolusjonære nå konvertert og blitt en ihuga reformist.

Noen virkelig partimann skulle han imidlertid aldri bli, og han ble aldri fullt akseptert i Youngstorgets innerste sirkler. Han tok sine verv, men det var som sosialmedisinsk folkeopplyser og reformator han brukte all sin energi. For han sto helse og politikk i et symbiotisk forhold. Det skulle være statens oppgave å tilrettelegge for et sunt kosthold og riktig ernæring, for fysisk fostring og et godt arbeidsmiljø. Dette var absolutte betingelser for arbeiderklassens vei ut av fattigsamfunnet. Men det var ikke like lett å få gjenklang i de øvre lag av partiet. Det var så mange oppgaver som skulle løses. På samme måte kjempet han mot datidens trangsynte seksualmoral, og var nok den første mann i vårt lands historie da han på 1930-tallet fremsatte kravet om selvbestemt abort. Han utga også et for sin tid beryktet tidsskrift for seksuell opplysning, som i de fleste kretser nok bare ble lest i enerom. Seksuell frigjøring og kvinnens rett til selv å bestemme over sin kropp var for han en ytterligere forutsetning for et bedre samfunn.

I 1938 utnevnte regjeringen Nygaardsvold Karl Evang til helsedirektør, eller medisinaldirektør som det het den gang. Han var hele tiden aktiv i de organisasjonene som skulle utgjøre grunnmuren i det som var på vei til å bli Norsk Folkehjelp. Han bisto Arbeidernes Idrettsforening (AIF) som lege, han var aktiv i Arbeidersaniteten og han satt i styret i Hjelpekomiteen for Spania.

ROLF HOFMO, født i 1898, var fire år eldre enn Karl Evang. Han også Oslo-gutt, men i motsetning til Evang, som var født inn i en embetsmannsfamilie, hadde Hofmo sine røtter i arbeiderklassens trange kår på Sagene. Noen embetsseksamen ble det da heller ikke på ham. Det holdt med folkeskolen, framhaldsskolen og den sosialistiske dagskolen. Men bortsett fra ulik oppvekst og utdanningsbakgrunn var det utrolig mange likhetstrekk mellom de to i politisk utvikling, i yrkeskarriere og i personlige egenskaper.

Hofmo kom tidlig med Arbeiderpartiets ungdomsbevegelse. Den lå politisk midlvidt til venstre for moderpartiet. Han viste raskt et enormt organisasjonstalent, ikke minst innen idretten. Formålet var klart. Man skulle virke for «kommunismens utbredelse blant idrettsfolkene». Bare 25 år gammel ble han i 1923 valgt til sekretær i Kristiania Arbeiderparti, men i likhet med Evang var han sterkt fascinert av Mot Dag. I 1925 ble han ekskludert fra partiet for sin leffing med motdagistene, og i fem år hadde Evang og Hofmo denne «klubben» som felles politisk arena.

I 1930 hadde Hofmo fått nok av det ideologiske tåkepratet. Han var stort sett uenig i det som ble sagt, og arbeidergutten med den sosialistiske dagskolen som «akademisk» base følte seg lite tilpass blant embetsstatens sønner og døtre.

Foto: Anne Olsen/Attenposten

Han vendte hjem igjen da partiet tok han til nåde. Hofmo ble da sekretær i AIF. Han var i denne jobben fram til 1939, da han ble valgt til formann. Evang, som hyppig benyttet lege innen idrettsbevegelsen, møtte Hofmo ofte. De kjempet begge en innbitt kamp for å gi helsespørsmål den rettmessige plassen på den politiske dagsorden, og at mer ressurser til idretten var en nødvendig forutsetning for å skape et framgangsrikt sosialistisk samfunn.

Da AIFs styre i 1937 besluttet å gjøre Arbeidersaniteten, som til da primært hadde vært et Oslo-fenomen, til en landsomfattende organisasjon – Arbeidernes Idrettsforbunds Sanitetsutvalg – var det Hofmo som fikk ansvaret for å lede arbeidet. Når vi kommer til 1939, var han en entusiastisk pådriver for å la Saniteten bli en integrert del av det som skulle bli Norsk Folkehjelp, og han skulle da også bli organisasjonens første generalsekretær.

Norsk retur til Gaza i strid med FNs råd

I april og mai i fjor ble de første 17 asylsøkerne fra Gaza returnert med tvang. Inntil juli 2009 fikk alle asylsøkere fra både Gaza og Vestbredden opphold i Norge, etter råd fra FN. Men så strammet Norge inn, på tross av at situasjonen i Palestina var uforandret.

av Linn Stalsberg foto Erik Sundt

Mohammed Ganam i nettverket for palestinske flyktninger «Palestinaleir» er kritisk til myndighetenes motiver for å returnere asylsøkere til Gaza.

– Asylpolitikken overfor palestinerne handler ikke om at forholdene i Gaza er blitt bedre. Det handler kun om norsk innenrikspolitikk og ønsket om å redusere antallet asylsøkere, mener Mohamed Ganam i «Palestinaleir».

«Palestinaleir» ble opprettet som en demonstrasjon foran Stortinget i april 2011, som et resultat av frustrasjonen mange asylsøkende palestinere følte på det tidspunktet. Demonstrasjonen varte i 75 dager. To år hadde gått siden Norge begynte å gi avslag, men ingen ville reise tilbake frivillig. Samtidig kunne de verken jobbe eller studere her.

I dag er «Palestinaleir» en gruppe frivillige som låner kontorplass hos Antirasistisk Senter, der de jobber mot politikere, med juss og mot medier for å kjempe saken til palestinske asylsøkere i Norge. Som Norsk Folkehjelp, er de fortvilet over at Norge gir avslag til palestinere på flukt.

– I 2009 fikk vi plutselig høre fra norske myndigheter at Vestbredden og Gaza var trygge for retur. Vi fikk også vite at alle saker ble behandlet individuelt. Men ingenting hadde endret seg i 2009, i verken Vestbredden eller Gaza. Ting ble tvert imot verre etter krigen i 2008/2009, og blokaden vedvarer, sier Mohamed Ganam.

NEKTER Å RETURNERE TIL FRYKT

Khalid Abowardh dro fra Gaza for fire år siden som 24-åring. Han har fått avslag på sin søknad og anker.

Trygve Augestad til høyre og tidligere landdirektør i Palestina, nå landdirektør i Etiopia, Kjetil Østnor til venstre.

– Det jeg er mest redd for er utrykgheten i Gaza. Jeg vil leve i et land der jeg kan ha en framtid, og skape meg et liv. I Gaza drepes drømmene våre. Det er ikke noe liv å leve der, sier Abowardh. Han har studert til ingeniør, men fikk aldri gjort ferdig studiene.

For å leve i redsel er noe alle pal-
estiner frykter. Som Abowardh sier, halvparten av problemene hans er løst bare ved å være i Norge, for her er han i det minste trygg.

I april og mai i år ble rundt 17 palestiner tvangsreturnert til Gaza. Palestina-leir har kontakt med dem, og de melder om at det å komme tilbake er et sjokk etter å ha følt på trykgheten i Europa.

– Vi forsøker å hjelpe dem som er sendt tilbake, men de tør for eksempel ikke å stå fram i mediene. Mange kan ikke leve åpent, sier Ganam

Norsk Folkehjelp reagerer sterkt på innstrammingen

– Folk i Gaza lever under konstante trusler fra Israel. Området er overbefolket, arbeidsledigheten er skyhøy og folk er generelt redde. Gaza er hermetisk lukket, et fengsel med murer rundt, et område du ikke har sjans til å komme unna eller vekk fra, sier Trygve Augestad, som i mange år ledet mangfolds- og inkluderingsenheten i Norsk Folkehjelp.

Norsk Folkehjelp reagerte sterkt på denne praksisendringen i 2009, og gjorde det fremdeles.

– Praksisendringen i 2009 handler ikke om Gaza, men om endringer i norsk

innvandringspolitikk. I årene forut for 2009 kom det flere palestinere til Norge enn tidligere, samtidig som det var stemning for en generell innstramming i norsk asylpolitikk. Man strammet inn der man kunne, inkludert for palestinere, sier Augestad.

Han minner om at dette var rett etter krigen som pågikk fra julen 2008 til januar 2009, og at det er grunn til å mistenke at man var redd for at den forverrede situasjonen i Gaza ville føre til enda flere flyktninger hit.

EKSTREM HUMANITÆR SITUASJON

Norsk Folkehjelp mener den humanitære og politiske situasjonen i Gaza er verre enn på Vestbredden. Kjetil Østnor har vært stedlig representant for Norsk Folkehjelp i Palestina i to og et halvt år. Basen hans har vært i Gaza. Fra 2014 er han stedlig representant i Etiopia.

– Gaza er under blokade fra Israel, og er i tillegg fra tid til annen under angrep vi i Norge ikke engang hører om. På Vestbredden er det, på tross av at Israel kontrollerer området rundt, en bedre økonomisk situasjon, særlig i byene, sier Østnor.

– Hva er palestinske asylsøkere fra Gaza redde for?

– Det er avhengig av hvorfor de flyktet. Har de vært Fatah-aktivister eller sikkerhetsfolk i tilknytning til det partiet, eller politisk aktive, er det en viss fare for at de blir trakassert eller arrestert av Hamas, sier Østnor.

Men han understreker at det er den prekære humanitære situasjonen som ofte er det mange flykter fra. 80 prosent av innbyggerne mottar en form for bistand, noe som gjør mange ekstremt frustrerte. Ungdomsledigheten er på 50 prosent. Han forteller at han stadig vekker møter ungdom som vil ut av Gaza, og som spør han om hvordan de kan komme seg til Norge.

– Da må jeg dessverre helle kaldt vann i årene deres, sier Østnor. For verken å komme seg ut av Gaza, eller å få bli i Norge er enkelt.

Å LIGGE LAVT I TERRENGET

– Hva skjer med de som tvangsreturneres?

– Noen ligger bevisst lavt. De er redde. Andre prøver vel å stable på plass et liv så godt de kan. De sendes tilbake til et liv under blokade og okkupasjon. Det sier seg selv at det er utfordrende, sier Østnor.

Han vet ikke om andre land som driver med tvangsretur til Gaza.

– Følger Norge opp palestinere som returnerer frivillig eller med tvang?

– Nei. Vi i Norsk Folkehjelp ønsker oss en monitoreringsordning, der folk som tvangsreturneres følges opp hele veien fra Trandum i Norge til de er reintegrert i hjemlandet, sier Trygve Augestad.

– Dette lar seg nok gjøre i Gaza, mener Østnor, fordi det er et lite og oversiktlig område. Men utfordringen er om de returnerte ønsker det selv sier han.

Likeverdig partnerskap – en illusjon?

TEKST OG FOTO Kristine Lindberg, Norsk Folkehjelp

– Har vi lurt oss selv med våre fraser og blitt blindet av den maktstrukturen vi selv sitter på toppen av? Den som stiller spørsmålet er Andreas Indregard, Norsk Folkehjelps landdirektør i Myanmar.

NORSK FOLKEHJELP JOBBER med langsiktig utvikling i partnerskap med lokale organisasjoner. Det er vi ikke alene om. De fleste bistandsaktører med respekt for seg selv holder partnerskapsbegrepet høyt hevet når de snakker om sitt utviklingsarbeid. Partnerskap høres bra ut, og det lover likeverdig samarbeid på likeverdige premisser.

– Er det mulig å drive et gjennomført likeverdig partnersamarbeid?

– Når vi sier at vi jobber i partnerskap med lokale organisasjoner, så føles det bra og riktig å fremstille oss som en jevnbyrdig partner med hver enkelt lokal organisasjon som vi jobber med. Men selvfølgelig er ikke det tilfelle. Vi sitter på pengene, og det gjør ikke de. Det gir oss makt, og setter dem i en posisjon hvor de er nødt til å tilfredsstille visse krav, for eksempel til finansiell styring., sier Andreas.

– Når vi snakker om partnerskap handler det derfor ikke om reell jevnbyr-

dighet, men snarere om en ambisjon om å minimere det asymmetriske forholdet.

UTEN PARTNERE – INTET MANDAT

Andreas Indregard tok over som landdirektør i Myanmar i oktober 2011. Om trent samtidig overrasket Myanmar omverdenen med på svært kort tid å åpne opp for omfattende reformprosesser; bort fra et lukket militærdiktatur til et mer åpent og demokratisk samfunn. På samme tid ble rommet for sivilsamfunnet til å jobbe politisk mye mer åpent enn tidligere.

En av Andreas' viktigste oppgaver som landdirektør er blant annet å videreføre og utvikle Norsk Folkehjelps partnersamarbeid med sivilsamfunnet i Myanmar.

– Hva ser du på som utfordringer i partnerskapsmodellen?

– Denne måten å jobbe på åpner først og fremst opp for en mer bærekraftig utvikling på partnernes egne premisser.

Andreas Indregard reflekterer rundt begrepet partnerskap og ser tilbake på en svært givende og hektisk periode som landdirektør for Norsk Folkehjelp i Myanmar. I mars forlater han folkehjelpa til fordel for nye utfordringer, og overlater posten til Emil Jeremic.

og andre bistandsorganisasjoner i måten vi utøver partnerskap på?

– Å jobbe i partnerskap krever at vi i alltid skal gjøre alt vi kan for å møte partnere på så like premisser som mulig. Det betyr at vi skal være like etterrettelige mot dem som vi krever at de skal være mot oss. Her i Myanmar jobber vi med å være åpne om våre policyer og vurderinger slik at de vet hvor de har oss til enhver tid, på samme måte som at vi ønsker å vite hvor vi har dem, forteller Andreas, og legger til:

– Vi oppfordrer våre partnere til ikke å designe prosjekter som de tror vi vil like, men heller holde på sine egne agendaer. Der er vi veldig tydelige og det tror jeg vi har lyktes ganske godt med. Dette tror jeg bidrar til å minske gapet mellom oss som donor og våre samarbeidspartnere.

POLITISK AGENDA

Å jobbe åpent med politikk og påvirkningsarbeid i Myanmar var særdeles vanskelig, og til dels farlig, under det tidligere regimet. Andreas' forgjenger i Myanmar, Ingeborg Moa, ble utestengt fra landet på grunn av Norsk Folkehjelps støtte til demokratifremmende prosjekter, til tross for at dette arbeidet var ekstremt diskret. Etter at landet åpnet opp ble arbeidsforholdene gradvis bedre, og Norsk Folkehjelp jobber nå helt åpent med menneskerettigheter, demokratiutvikling og en mer rettferdig fordeling av ressurser og makt. Allikevel:

– De fleste donorer viser liten vilje til å jobbe med politiske problemstillinger, og dette er kanskje et hovedskille mellom dem og Norsk Folkehjelp, forteller Andreas.

– Noen av våre partnere har også andre donorer i tillegg til oss. Men mange donorer foretrekker som regel å støtte politisk nøytrale partnere. Konsekvensen er at de lokale organisasjonene som har en politisk agenda ofte kommer til Norsk Folkehjelp.

– Folk her vet at vi er villige til å ta en større politisk risiko enn andre. Og det er vi stolte av. Hvis våre partnere tør å gjen-

nomføre aktiviteter og risikere fengsel, da skal ikke vi være en hindring ved å la være å støtte dem av frykt for represalier, sier Andreas, og legger til at dette gjelder selvsagt med visse modifikasjoner.

VIL BLI STILT KRAV TIL

– Noe som bidrar til at vi nærmer oss det vi ønsker å ha som partnerskapsmodell, er at vi også er opptatt av at våre partnere kan stille ganske harde krav til oss. Og det ser vi at mange gjør, i tillegg til at de ofte kommer med konkrete forespørsler. Dette kan være at de ber oss om å formidle kontakt med Telenor, som for tiden er i ferd med å etablere seg i Myanmar, eller at vi hjelper partnere med å få en rolle inn mot fredsprosessen og linker dem opp mot relevante aktører.

– *Er det noen forhold vi ikke kan gå med på?*

– Korrupsjon og mislighold, kommer det kontant fra Andreas, før han utdyper:

– På dette punktet er vi fullstendig firkantede og beinharde. Vi stiller store krav til hvordan midlene blir brukt, til transparente budsjetter og revisjon. Vi ser dette som en implisitt del av kapasitetsbygging, hvor vi blant annet gjennomfører kurs om antikorrupsjon og organisasjonsutvikling.

Norsk Folkehjelp har jobbet på innsiden av Myanmar siden 2004, og har siden da fulgt sivilsamfunnet tett gjennom de store sosiale og politiske endringene som har funnet sted. Hovedmålet har hele tiden vært å styrke våre partners kapasitet og innsats for å bedre levekårene lokalt.

– Vi blir aldri sterkere enn våre partnere. Det er et fundamentalt prinsipp innarbeidet hos oss. Hovedaktøren her er ikke oss, det er ikke viktig for oss å plante det norske flagget eller kringkaste Norsk Folkehjelps logo her på noen måte.

– En dag kommer Norsk Folkehjelp til å reise herfra, og da skal disse aktørene stå trygt på egne bein uten å trenge vår støtte lenger, avslutter Andreas Indregard.

Uten våre partnere står vi uten et mandat, det er deres agenda vi skal støtte. Vi kan ikke komme kjørende inn bygge organisasjoner og skape mobilisering, det er det folk selv som må gjøre.

Allikevel er det mange utfordringer knyttet til partnerskapsarbeidet.

– Vi må ikke glemme at vi også er en donor. Vi kommer inn med mye penger og volum og da sitter vi på makt. Derfor må vi ha et svært bevisst forhold til denne måten å jobbe på.

Han mener at retorikken om det jevnbyrdige partnerskapet kan gå for langt, og bidra til å kamuflere et skjevt maktforhold.

– For når har vi lurt oss selv med våre fraser og blitt blinde for den maktstrukturen vi selv sitter på toppen av? Dette er spørsmål som kanskje spesielt vi i Folkehjelpa, og også venstresiden i norsk politikk, bør stille oss oftere – selv om det er ubehagelig.

– *Er det forskjell på Norsk Folkehjelp*

Fulgte flaskepanten til Bolivia

Har du pantet flasker i en Coop-butikk har du sikkert sett den gule knappen «Gi litt av ditt» på panteautomaten. Trykker du på den går pengene til Norsk Folkehjelp. Men hva brukes de egentlig til?

TEKST OG FOTO Morten Ryen

Kvinnene i bondekvinneorganisasjonen Bertolina Sisa gjorde et sterkt inntrykk på Geir Dalland. Her er han sammen med Felipa, lederen for avdelingen i regionen Santa Cruz, der kampen ofte står om rettigheter til jord.

DET VILLE Geir Atle Dalland vite. Derfor ble han i november med Norsk Folkehjelp til Bolivia.

Bolivia er sjelden framme i media og det er ikke et land mange nordmenn drar til. Det er det fattigste landet i Sør-Amerika, mangler kystlinje og klassiske turistattraksjoner, og ligger både glemt og inneklemt mellom Peru, Brasil, Chile og Paraguay. I motsetning til folkerike naboland som Peru og Brasil, er Bolivia temmelig tynt befolket. Landet har dobbelt så stor befolkning som Norge – om lag 10 millioner – men nesten tre ganger så stort landareal.

Over halvparten av befolkningen kommer fra en av i alt 36 urfolksgrupper. Urfolkene har vært undertrykket og diskriminert i flere hundre år, men etter at Evo Morales ble landets første indianske president i 2006 har stadig flere fått tilgang til utdanning, helsetjenester og andre grunnleggende rettigheter. – Bolivia i dag er et land i rask utvikling og med stor tro på framtiden, men de har mange utfordringer og uløste oppgaver foran seg. Derfor er det svært tilfredsstillende å se at pengene fra panteautomatene virkelig er til stor nytte, sier Geir Atle Dalland.

SOLIDARITET I PRAKSIS

At nettopp Dalland ble med Norsk Folkehjelp til Bolivia er ikke tilfeldig. Den 61 år gamle Radøyværingen er styreleder i Coop Hordaland, og har de fire siste årene i tillegg sittet i Coops solidaritetsfond. Fondet har siden 2006 samarbeidet

Urfolkene i Bolivia er lett gjenkjennelige med sine store stråhatter og fargerike jakker. I motsetning til folkedrakter i mange andre land, er ikke dette klær som brukes bare til fest. Det er hverdagsantrekk og arbeidstøy.

med Norsk Folkehjelp om forvaltning av pengene som kommer inn via panteautomatene. Pengene brukes til å gjøre livet litt bedre for folk i Mosambik, Vietnam, Kambodsja – og Bolivia. Dalland er solidaritetsfondets «ambassadør» for Bolivia, men hadde aldri besøkt landet selv.

– Jeg har aldri tvilt på verdien av Norsk Folkehjelps innsats, men har ikke visst så mye om hvordan de faktisk jobber i Bolivia, sier Dalland. Han innrømmer at Solidaritetsfondet heller ikke har vært flinke nok til å fortelle folk flest hvorfor de skal trykke på den gule panteknappen.

– Mange er nok generelt usikre på nytten av å gi penger til hjelpeorganisasjoner. Hvordan kan vi vite at pengene kommer fram til de som virkelig trenger dem? At de ikke forsvinner i administrasjon eller korrupsjon? Besøket i Bolivia har overbevist meg om at pengene Norsk Folkehjelp får ikke forsvinner på den måten, sier Dalland.

Norsk Folkehjelp bygger verken veier, skoler eller sykehus i Bolivia, og de sender ikke høytlønte nordmenn eller dyre konsulenter dit for å fortelle bolivianere hvordan de skal gjøre ting.

– Dette er solidaritetsarbeid og hjelp til selvhjelp, forklarer Dalland. – Norsk Folkehjelp støtter bondeorganisasjoner, kvinneorganisasjoner og ulike utdan-

ningsprogrammer. Folk lærer hvordan de skal organisere seg og samarbeide om å fremme krav overfor lokale myndigheter. Dette er et land hvor mange har vært undertrykt og tvunget til taushet. Norsk Folkehjelps prosjekter bidrar til at flere får en stemme.

SOLIDARITETSARBEID

Bolivia fikk sin uavhengighet fra Spania allerede i 1824, men har stort sett vært styrt av en liten maktelite av militære og rike godseiere. De siste 10–15 årene har indianske bønder og arbeidere gradvis blitt bedre organisert, og har tatt opp kampen mot urettferdig fordeling og diskriminering. Retten til jord og vann har vært viktig, det samme har kampen for kontroll over landets olje- og gassressurser. Likevel er det fortsatt store økonomiske og kulturelle forskjeller på by og land, fattig og rik, og alle reformer møter motstand fra den gamle eliten, som også misliker at landet har en indiansk president.

– Samtidig møter Morales veldig store forventninger og utålmodighet hos sine egne. De har lidd i så mange år, og nå vil de ikke vente lenger. Som en av de vi møtte på turen sa: «Det må gå fort når en våkner etter så lang tids søvn.» Problemet er at store og varige endringer tar

tid og krever langsiktig og målrettet arbeid, det vet vi fra vår egen historie.

STØTTER KVINNENE

Målet med Norsk Folkehjelps prosjekter er nettopp langsiktig reformarbeid i stedet for kortsiktig nødhjelp. Da er alliansene med lokale organisasjoner viktig.

– En av dagene besøkte vi en landsby langt ute i regnskogen utenfor byen Santa Cruz. Der møtte vi lokale representanter for kvinnebevegelsen Bertolina Sisa som Norsk Folkehjelp støtter, forteller Dalland.

– Mange av kvinnene hadde gått flere timer for å møte oss, og velkomsten vi fikk var overveldende. Det gjorde et dypt inntrykk å høre på hva de har måttet kjempe for og hva de har oppnådd. Tidligere kunne ikke kvinner eie jord, de hadde ikke tilgang til elementære helsetjenester og hadde ingen politisk innflytelse. Nå blir kvinner valgt inn i kommunestyre, de blir ordførere, ministre og ledere av nasjonale organisasjoner. Kvinner er utvilsomt en drivende kraft i utviklingen i Bolivia i dag, og de har oppnådd mye allerede.

PAYBACK TIME

Selv om svært mye er forskjellig, synes Geir Atle Dalland at det som nå skjer i Bolivia minner mye om hvordan det var i Norge for hundre år siden, da arbeiderbevegelsen og fagforeningene vokste fram i Norge.

– Det er den samme kampen for rett til utdanning, likestilling, helsetjenester og andre velferdsgoder som vi i dag tar som en selvfølge. Men for å få gjennomslag må man forstå politiske beslutningsprosesser og lære hvordan man kan påvirke. I Norge har det vært en viktig del av nasjonsbyggingen, og sånn er det i Bolivia nå, sier Dalland, som synes det er fantastisk at noen tusen nordmenns pantekroner kan bidra til å skape endringer på den andre siden av kloden.

– Kanskje er det «payback time»? På 1700-tallet kom poteten til Norge fra akkurat denne delen av verden og reddet oss fra hungersnøden. Nå kan vi gi litt tilbake ved å trykke på den gule knappen når vi panter våre bokser og flasker, sier Dalland.

– Det er en liten gest, men den betyr så mye.

Videre på egne bein

Lauriana Luciano ser optimistisk på fremtiden for organisasjonen hun jobber i, men hun er klar over at det vil bli tøft.

Etter 24 år i landet, avslutter Norsk Folkehjelp sitt utviklingsarbeid i Angola. 12 lokale partnerorganisasjoner står klare til å fortsette arbeidet, men for mange av dem kan det bli vanskelig uten støtte utenfra.

TEKST OG FOTO Mille Lübbert Hansen

LAURIANA LUCIANO (35) er administrativ assistent i Norsk Folkehjelps partner Chofa, en organisasjon som representerer småbønder i Kwanza Sul-provinsen. Jeg møter henne og hennes kollega Lídia Ferramenta i hjembyen Gabela. De har samarbeidet med Norsk Folkehjelp i mange år og har videreformidlet sin lærdom om rettigheter til menn og kvinner i landsbyene rundt Gabela.

Norsk Folkehjelp er Chofas eneste store partner, og det er vanskelig å finne nye donorer i Angola. Men de er optimistiske, fordi de har kommet så langt gjennom samarbeidet med Norsk Folkehjelp. De vet at de er sterke nok til å fortsette på egen hånd, selv om aktiviteten vil bli svekket dersom de ikke klarer å finne ny finansiering. Men det er ikke bare på grunn av pengene de vil savne den norske samarbeidspartneren:

– Norsk Folkehjelp lytter til oss, de pådytter oss ingenting, konstaterer Lauriana.

24 ÅR MED SOLIDARITET I PRAKSIS

Da Norsk Folkehjelp begynte sitt solidaritetsarbeid i Angola i 1989, var det først

og fremst gjennom humanitær hjelp til krigs ofre. Da krigen tok slutt i 2002, ble innsatsen rettet mot mer langsiktig hjelp. Norsk Folkehjelp begynte å arbeide med partnere som kjempet for kvinners og unges rett til demokratisk deltakelse, landrettigheter, matsikkerhet og sikkerhet.

Norsk Folkehjelp støttet partnerne finansielt og ga dem verktøy til å bli sterke organisasjoner og synlige sosiale aktører. Organisasjoner som «Women in Action» og «Forum for kvinnelige journalister» la for eksempel press på politikerne for å vedta loven mot vold i hjemmet og fungerte som rådgivere da loven ble skrevet og vedtatt i 2011.

De fleste av partnerne jobber med å påvirke beslutningstakere sentralt, men også lokalt i slummen i byene og på landsbygda. De informerer de fattigste og minst utdannede om hvilke rettigheter de har, og hjelper dem til å organisere seg slik at de kan få mer innflytelse. Et godt eksempel på dette er en gruppe unge kvinner i byen Sumbe som har organisert seg og reiser rundt til skoler og kirker for å fortelle hvordan unge men-

FAKTA

Etter 24 år i Angola avsluttet Norsk Folkehjelp sitt utviklingsprogram i landet ved utgangen av 2013. Sammen med angolanske partnere har Norsk Folkehjelp jobbet for å bedre demokratiet og fordelingen av landets rikdom, de har informert folk om hvilke rettigheter de har, og har satt kvinners og unges demokratiske deltakelse på dagsordenen. Norsk Folkehjelp vil fortsatt ha mineprosjekter i landet.

nesker kan bekjempe seksuelle overgrep og trakassering.

TRENGER FORTSATT STØTTE

Det er fortsatt en lang vei å gå før vi kan snakke om likestilling og ekte demokrati i Angola. Derfor er Norsk Folkehjelps 12 partnerorganisasjoner opptatt av hvordan de kan fortsette den positive trenden. Mange aktører trekker sin støtte til landet fordi Angola opplever høy økonomisk vekst og derfor bør være i stand til å finansiere sin egen utvikling. Norsk Folkehjelp mener imidlertid at så lenge Angolas rikdom forblir i hendene på en liten elite, er det fremdeles behov for å sikre et sivilt samfunn som kan presse på for bedre fordeling. Norsk Folkehjelp trekker seg ut av Angola av interne årsaker, forklarer lederen av organisasjonens utenlandsavdeling, Orrvar Dalby:

– Kapasiteten til hovedkvarteret ble betydelig redusert i 2012, og vi måtte kutte ned på antall programland. Vi hadde lenge hatt utfordringer med svært høye kostnader i Angola og på samme tid var det usikkerhet rundt finansieringen.

Derfor falt valget på Angola. Dalby understreker at det aldri er lett eller populært å lukke et program, og at det viktigste i utfasing er å forberede partnerne best mulig på forhånd. Norsk Folkehjelp har jobbet intenst med den norske ambassaden for å finne en måte å videreføre støtten på. Løsningen ble å kanalisere midler fra ambassaden til fem av Norsk Folkehjelps partnere gjennom Kirkens Nødhelp, som også jobber i Angola.

SVEKKET SIVILT SAMFUNN

Nestleder for utviklingsprogrammet til Norsk Folkehjelp i Angola, Pedro Garcia Mvemba, har jobbet tett sammen med partnerne i mange år. Han mener at de syv organisasjonene som ikke er sikret finansiering vil fortsette å gjøre en forskjell, men at oddsene for å kunne drive sikkert framover ville ha vært bedre med mer tid til å forberede seg på nedleggelsen.

– Meldingen om at utviklingsprogrammet skulle legges ned kom uventet for ett år siden. Ett år er for kort tid til utfasing av et så stort program. Partnerne er sterke i sitt tematiske arbeid, men de har fortsatt organisatoriske og ledelsesmessige svakheter. De vil ikke dø uten Norsk Folkehjelps støtte, men de vil bli svekket, sier Mvemba.

Også Anaceleste Januário, advokat og menneskerettighetsekspert i det angolanske justisdepartementet, tror at det sivile samfunn vil merke at Norsk Folkehjelp trekker seg ut.

– Både lokale organisasjoners aktiviteter og mulighet til å dele erfaringer internasjonalt har blitt finansiert av utenlandske givere. Hvis de ikke finner finansiering andre steder, vil arbeidet stoppe opp. I Angola har vi ikke den tradisjonen for finansiering og innsamling som er så utbredt i Europa. I Europa kan organisasjoner velge mellom offentlige midler, midler fra stiftelser,

sponsorer, fagforeninger, private selskaper og ved å samle inn penger selv. Dette trenger vi å lære av i Angola, sier hun.

RUSTET FOR FREMTIDEN

I september i fjor holdt Norsk Folkehjelp kurs i pengeinnsamling for partnerne sine for å inspirere dem til å tenke bredere enn de tradisjonelle givene, og for å gi dem verktøy til å samle inn penger selv.

– Det er vanskelig å si om effekten av det arbeidet Norsk Folkehjelp har gjort i Angola er bærekraftig, sier Orrvar Dalby. Men han understreker at Norsk Folkehjelp har gjort hva man har kunnet for å sikre partnere.

– Ett år er en normal periode for å fase ut et program og ganske forsvarlig. Vi ønsker minst mulig konsekvenser for partnerne våre, og jeg tror vi har investert mer enn de fleste organisasjoner for å sikre dette. Vi ansatte en erfaren landdirektør for å avslutte programmet på en best mulig måte, sier han.

Mille Lübbert Hansen er tidligere viseprogramleder for Norsk Folkehjelp i Angola og har mange års erfaring fra arbeid i landet.

Lauriana Luciano og Manuel Pedro de Oliveira deltar på et kurs for å være rustet til å selv samle inn penger til driften av organisasjonene sine.

Nødhjelpsleveranser under vanskelige forhold i Syria

I løpet av januar har Norsk Folkehjelps partnerorganisasjon Bahar Organization distribuert nødhjelpspakker med mat til familier i Aleppo-området i Syria. Voldelige sammenstøt i flere deler av byen gjør distribusjonen svært utfordrende.

TEKST Julie Offerdal FOTO Bahar Organization

Til tross for vanskelige forhold har Bahar Organization levert sårt tiltrengt nødhjelp til familier i Aleppo-området.

– Nødhjelpsleveransene gjøres under svært vanskelige forhold. I begynnelsen av januar var Bahar den eneste organisasjonen som nådde fram til familier inne i Aleppo, sier Sarah Al-Amri, viseprogramsjef for nødhjelpsprogrammet for Syria i Norsk Folkehjelp.

VANSKELIG TILGJENGELIG

Norsk Folkehjelp leverer nødhjelp til de hardt rammede områdene Aleppo, Raqqah og Hassaka inne i Syria.

– Disse områdene er svært vanskelig tilgjengelig og har i liten grad blitt dekket av nødhjelp tidligere. Det er utrolig viktig at vi når fram dit nå, sier Liv Tørres, generalsekretær i Norsk Folkehjelp.

Nødhjelpen blir distribuert ved hjelp av et bredt nettverk av lokale part-

nerorganisasjoner finansiert av bidrag som er samlet inn fra fagbevegelsen, private givere og Utenriksdepartementet.

MILLIONER TRENGER HJELP

Inne i Syria er det nå over ni millioner mennesker med et akutt behov for hjelp. Mange av dem befinner seg i okkuperte eller vanskelig tilgjengelige områder. Omtrent halvparten er barn.

– Selv om vi nå når fram med livsnødvendig hjelp til familier, er behovet fullstendig overveldende. Vi trenger all den støtten vi kan få for å nå fram til flere, sier Tørres.

Støtt Norsk Folkehjelps nødhjelpsarbeid i Syria: Send SMS “ikke glemt” til 2160, bruk kontonummer 5005 14 00000, eller støtt en av de nettbaserte innsamlingene på minaksjon.folkehjelp.no.

FAKTA Situasjonen i Syria

- 9,3 millioner mennesker har behov for nødhjelp
- Flere områder er beleiret så menneskene ikke kommer seg ut, og livsnødvendige varer ikke kommer inn.
- På grunn av den langvarige borgerkrigen har prisene på mat og basisvarer skutt i været, dersom de i det hele tatt er tilgjengelige.
- To tredeler av landets sykehus er ødelagte.
- Over to millioner barn er ute av skolesystemet, og mange flere sliter med traumer etter kamphandlingene.

Lokale partnere i Syria distribuerer den hardt tiltrengte nødhjelpen til befolkningen inne i Syria.

TEMA

FRIVILLIG ENGASJEMENT

Hver dag gjør frivillige en innsats. Helt gratis og uten å kreve noe tilbake. De leter etter savnede personer, besøker noen som trenger støtte, står opp midt på natta og reiser til nabobygda for å hjelpe til under en brann. Mange har Norsk Folkehjelps logo på brystet. Her får du møte noen av dem.

Proff frivillighet

Norsk Folkehjelp Gjesdal konsentrerer seg utelukkende om søk- og redningstjeneste. Og de har fått god bruk for sin kompetanse – bare siden oppstarten i oktober har de deltatt i ti aksjoner.

TEKST Sissel Fantoft FOTO Espen Brekke

Norsk Folkehjelp Gjesdal bruker en god del energi på å skaffe seg det utstyret de trenger til en best mulig pris, om det så betyr å importere det fra utlandet. Her er leder Alexander Hope (f.v.), Eivind Garpestad og Ørjan Heggernes i full sving med å pakke ut basisutstyr til medlemmene.

Gjesdal i Rogaland hadde et eget lokallag av Norsk Folkehjelp før i tida, men det ble nedlagt for flere år siden grunnet manglende oppslutning. I oktober gjenopptod imidlertid laget, da åtte medlemmer av Norsk Folkehjelp Jæren bestemte seg for å bryte ut og starte et eget lag.

– Vi satser på spisskompetanse fremfor bredde. Vi ønsker å spesialisere oss på å utføre søk- og redningsaksjoner, og for å kunne bli virkelig gode er vi nødt til å konsentrere oss kun om det, sier leder Alexander Hope.

Målet er at samtlige medlemmer skal utdannes til operative ledere, med kompetanse til å lede en søk- og redningsaksjon.

– Vi legger ned veldig mye tid på trening, og hvis vi i tillegg skulle brukt tid på sanitet eller andre ting ville vi slitt ut mannskapene og etter hvert mistet dem, fortsetter han.

Norsk Folkehjelp Gjesdal dekker hele Rogaland og Vest-Agder.

– Vi er det laget med noen av de best utdannede lederne i region sør-vest. Vi tror at en profesjonell tjeneste gagnar samfunnet, og for å profesjonalisere frivillige tjenester må også utdanning og egenhet tas i betraktning. Oppdragene vi blir kalt ut på kan være ganske tøffe, og da er det viktig at mannskapene holder et høyt nivå, sier Hope.

KOMPETANSE ER NØKKELEN

Denne onsdagskvelden er gjengen samlet i lokalene til Ålgård bo- og aktivitetssenter i Gjesdal kommune. Her får både eksisterende og nye medlemmer en rask innføring i kursvirksomheten fremover og utdelt nødvendig utstyr, før det bærer til skogs for en øvelse.

– Vi starter med seks timer Norsk Grunnkurs Førstehjelp (NGF) – det må alle ta før de kan gå videre på søk- og redningskurset, hvor vi også legger inne en del tilleggsmoduler. Deretter gjennomfører vi et avansert førstehjelpskurs, opplyser beredskapsansvarlig Ludvig Eskeland.

Navigasjon er et av de viktige punktene deltakerne får en grundig innføring i.

– Vi har rett og slett ikke lov til å gjøre feil når det kommer til navigasjon. Vi har hatt aksjoner hvor vi var nødt til å fire ned lokalkjente fra fjellet og følge dem tilbake til utgangspunktet, for de var ikke fjellvante nok. Derfor går vi aktivt ut og rekrutterer folk som har lyst til å gå i fjellet, sier Eskeland.

Fra oppstarten i oktober og frem til jul ble mannskap fra Norsk Folkehjelp Gjesdal kalt ut på fire redningsaksjoner, og etter jul har de allerede deltatt i ytterligere seks aksjoner.

– Kompetanse er nøkkelen. Vi kan sitte på utstyr for millioner av kroner, men det er ikke noe verdt uten kompetanse, sier Eskeland.

UTNYTTER KRONENE

Da laget startet opp skrev lokalavisa Gjesdalbuen en artikkel om dem.

– Den førte til at Rotary ringte og spurte om vi hadde lyst på 10 000 kroner, i tillegg til at den genererte en del nye medlemmer, så vi har blitt lagt merke til lo-

Nok en vellykket søk- og redningsøvelse er avsluttet, og det er bare en av mange Norsk Folkehjelp Gjesdal skal gjennomføre i løpet av våren. Leder Alexander Hope og beredskapsansvarlig Ludvig Eskeland er strålende fornøyd med mannskapet sitt.

Beredskapsansvarlig Ludvig Eskeland informerer medlemmene i NF Gjesdal om alle søk- og redningskursene de skal gjennomføre i løpet av våren. I bakgrunnen Henriette S. Seldal.

kalt. Vanligvis tar det år å bygge seg opp, sier Alexander Hope.

Målet er å rekruttere 50–60 mannskap over en tre-, fireårsperiode.

– Da vil 15–20 mannskap stille på aksjoner, og vi vil være det mest slagkraftige laget i hele regionen, fortsetter han.

Alle medlemmene får utdelt en grunnpakke med utstyr, som de selv har ansvar for at er klar til enhver tid.

– Vi bruker all vår energi og alle våre penger på søk og redning, det er det vi brenner for. Vi har forståelse for at en stor organisasjon må fordele midlene på flere områder, men slik trenger ikke vi å tenke. Det lille vi har av penger utnytter vi veldig godt, vi er villige til å gjøre litt ekstra leting på nettet for å spare penger, sier Hope, og viser frem kraftige hodelyker som er egenimportert fra Kina, som koster en brøkdel av det tilsvarende lyker gjør i Norge.

– Vi importerer også de oransje refleksvestene direkte fra Kina, og så limer vi på Norsk Folkehjelp-logoen selv, da koster det bare halve prisen, og vi får dem tilpasset vårt bruks behov, forteller Hope.

SPARER TID

Når alle vårens kursprogram er vedtatt og alle har fått utdelt en grunnpakke med utstyr, bærer det til skogs. Det er tid for øvelse. Ludvig Eskeland samler laget og gir dem en kort brief:

– Vi skal søke etter en savnet soppplukker som vi har kjent posisjon på. Han befinner seg 100–300 meter oppe i

skogen, og det er mørkt og kaldt, så vi må komme i gang med letingen så fort som mulig, sier Eskeland, før mannskapet sprer seg og begynner søket.

– Ved å kjenne de forskjellige søksstrategiene sparer vi vanvittig mye tid og treffprosenten er mye høyere. I løpet av kursene våre skal vi ha mange slike øvelser, hvor vi trener på de forskjellige søksformene og scenariene. Det handler om å lete riktig og effektivt og ikke kaste bort tid på planlegging, sier Eskeland.

– Vi skal være så godt utdannet at når vi kommer ut hit og får vite hva oppdraget går ut på skal vi bare gå i gang med letingen umiddelbart og ikke kaste bort masse tid på planlegging, sier han. Etter bare et par minutter kommer beskjednen fra skogen:

– En person funnet på høyre flanke, god allmenntilstand!

– Kjekt å kunne bidra

Ønsket om en meningsfull, morsom og lærerik fritid var årsaken til at Henriette S. Seldal, Ørjan Heggernes og Eivind Garpestad meldte seg inn i Norsk Folkehjelp Gjesdal.

TEKST Sissel Fantoft FOTO Espen Brekke

Ørjan Heggernes, Henriette S. Seldal og Eivind Garpestad var alle medlemmer av Norsk Folkehjelp Jæren, men meldte overgang til det ny-startede Gjesdal-laget for å kunne konsentrere seg utelukkende om søk og redning. I bakgrunnen Ørjan og Eivinds Mercedes Geländewagener, som laget bruker aktivt.

For Henriette var det en redningsaksjon i Mortavika i romjula 2007 hvor en far og sønnen hans på 12 år til slutt ble funnet druknet, som gjorde utslaget.

– Da fikk jeg virkelig øynene opp for det arbeidet Norsk Folkehjelp gjør. Søsteren min meldte seg først inn i Jæren-laget, og så fulgte jeg etter, forteller hun.

Da Norsk Folkehjelp Gjesdal var startet opp bestemte Henriette seg for å følge etter dit.

– Det er det å være mye ute jeg synes er det kjekkeste. Jeg sitter inne på et kontor hele dagen, og da er det deilig å komme seg ut. Jeg har tatt søk- og redningskurs tidligere, men trenger regodkjenning, og her får jeg all den treningen jeg behøver, sier hun.

Ørjan og Eivind var også opprinnelig medlemmer i Norsk Folkehjelp Jæren.

– Vi er kompiser som deler en felles interesse for Mercedes Geländewagen. Da beredskapsleder Ludvig Eskeland la ut en oppfordring på et Geländewagen-

forum om det var noen i Rogaland som kunne tenke seg å være med på fjellredning og så videre, og bruke bilene i slike aksjoner, så bestemte vi oss for å melde oss inn, forteller Ørjan.

Nå er også lagets leder Alexander smittet av Geländewagen-basillen og har bestilt seg en egen bil, slik at laget vil disponere tre slike biler totalt.

– Vi kommer kjapt ut i søk, og kommer nærmere enn andre kjøretøyer. Offroadkjøring blir ofte sett på som noe litt skummelt og farlig, men nå har vi også fått mer aksept hos politiet, sier Ørjan.

– Det går jo en del fritid på dette, men det er kjekt å kunne bidra. Vi prøver også å treffes utenom kursene og trene på søk, transport av skadde og syke, bruk av sambandsutstyr og så videre, sier Eivind.

Sammen med Alexander og Ludvig har han også besøkt frivillige tjenester på Island.

– Der er kravet til kompetanse og egnet hos frivillig mannskap mye høyere enn her, sier Alexander.

*Ingvild Haugen fra Norsk Folkehjelp
Solidaritetsungdom trives med å være sammen
med barna på Refstad transittmottak.*

Til stede i øyeblikket

På hverdagene studerer de på Blindern med høye prestasjonskrav hengende over seg. På søndager krabber de rundt på gulvet sammen med barn i alle aldre og fra alle verdenshjørner.

Tekst Ellen Heggstad Foto Werner Anderson

DE FØRSTE DAGENE kan fortone seg mørke, dystre og langtekkelige for mange som kommer hit til landet for å søke asyl. Særlig for barna. Og særlig midt på vinteren. Da er det godt med et lite pusterom, med lek og latter og en prat med andre enn politi og UDI.

– Det er grått, det er vått, det er trist, sier de på radioen og refererer til været i Oslo denne første søndagen i februar. Vinteren som kom så plutselig, har forsvunnet nesten like plutselig. Den tørre, lette snøen som har gjort Oslo til en vinterdrøm i hvitt, er vasstrukken og grå som en gammel skurefille. På fortauene lurer issvuller under brun sørpe og fra takene hagler det isklumper store som murstein. Politiet advarer folk mot å gå under disse dødsfellene.

PAUSE I VENTINGEN

Akkurat denne dagen er det 200 nylig ankomne asylsøkere på Refstad transittmottak i Oslo. Blant dem en mor med to døtre fra Syria. En høygravid kvinne fra Sudan. Noen unge menn fra Eritrea. En kvinne og hennes nevø fra Palestina. Ved inngangen til den store, gulmalte trebygningen står det noen unge menn. Tar seg en røyk, slår av en prat. Innenfor strekker lange, brede korridorer seg ut til høyre og venstre. Det er stille og rolig, knapt et menneske å se. Men i et av rommene, i enden av en av de lange korridorene, foregår det noe.

Rommet er stort og lyst og delt på midten med en smal skillevegg full

av fargeglade tegninger og en knallrød klokke. På den andre siden av vegg henger det enda flere tegninger og rundt et stort bord sitter barn og voksne og tegner eller perler. Praten går på mange språk – ord på arabisk, fransk, spansk, engelsk og norsk flyr på kryss og tvers over bordet. Noen fanges opp og blir forstått, andre blir hengende i løse luften. Da er fingerspråket godt å ha. En liten jente med hodet fullt av små fletter sitter og teller på fransk: – Un, deux, trois, quatre, cinq. Hun teller og teller, med litt skolefransk går det å holde følge med henne. Men da hun kommer til noen-og-femti går hun lei og konsentrerer seg om fargeleggingen igjen.

Noen av de voksne er studenter som har engasjert seg i Norsk Folkehjelp Solidaritetsungdom. Søndager tar de turen til Refstad for å være sammen med beboerne i noen timer. På et transittmottak er det ikke stort annet å gjøre enn å vente. Det er ikke så mange tilbud, folk skal allikevel snart videre. Solidaritetsungdommen tilbyr en pause i ventingen, et lite pusterom fra uvisshet og uro.

– Som oftest drar vi på noe utenfor mottaket – på tur i skogen, på museum eller bare rundt i byen, forteller Kari Eli-

Initiativtaker til Solidaritetsungdom Blinderns besøkstjeneste på Refstad var Kari Eliassen. Hun har tro på at personlige relasjoner bekjemper fordommer.

FAKTA Refstad transittmottak

Alle asylsøkere som kommer til Norge, og som ønsker å bo på mottak, kommer til Refstad transittmottak. Gjennomsnittlig botid er 5–10 dager. Etter helsesjekk og intervjuer med Utlendingsdirektoratet, blir asylsøkeren sendt videre til et mer permanent mottak mens asylsøknaden behandles.

Norsk Folkehjelp Solidaritetsungdom Blindern har en besøkstjeneste på mottaket hver søndag i høst- og våsemesteret. Tiltaket støttes av Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDI) og Helseetaten i Oslo kommune.

assen. Det var hun som tok initiativet til tiltaket som startet opp for to år siden.

– En gang hadde vi med oss 45 stykker opp til Grefsenkollen. Vi var nok litt av et syn der vi kom innover i skogen på en lang rekke, smiler hun.

POPULÆRT TILTAK

Muligheten til å gjøre en frivillig innsats for asylsøkere i transitt har vakt interesse blant Blindern-studentene og mange har meldt seg inn i solidaritetslaget på grunn av denne aktiviteten.

– Det er en veldig praktisk rettet aktivitet. Det er noe som treffer folk som er lei av å sitte på møter, tror Kari.

Mottaksleder Tove Gilje setter også stor pris på initiativet til solidaritetsungdommen.

– De gir et kjærkomment tilbud om aktiviteter vi ellers ikke ville ha kunnet tilby. I tillegg er det et fint ledd i starten på en god integrering, sier hun.

ENKELT KONSEPT

Denne søndagen skulle de egentlig ha tatt med alle på aking i Torshovparken. Men det uventede regnværet har satt en stopper for planene. Derfor er det in-

nelek i stedet, og ingen ser ut til å ha noe imot det. Konseptet er enkelt. Det handler om å være sammen. Snakke litt med de voksne, leke litt med barna.

– Personlige relasjoner er bra mot fordommer. Og så er det artig. Jeg tror jeg får mer ut av det enn ungene, smiler Ingvild Haugen.

Og vi må bare tro henne der hun står med hender og føtter plantet på gulvet i en merkelig forvridd stilling. Sammen med noen av barna spiller hun Twister, et spill som går ut på å flytte seg rundt på en stor matte med sirkler i ulike farger. To terninger forteller hvor spillerne skal sette hender og føtter. De fleste er med en liten stund før de går lei og finner på noe annet. Til slutt er det bare Ingvild og en spinkel gutt på fem, seks år igjen. Dypt konsentrert kaster han terningene, flytter hender og føtter, ler av de rare stillingene han havner i. Og vi som ser på, må bare le med.

– Det er så fint å komme hit, sier Ingvild etter at moren har hentet en blid og fornøyd gutt. – Jeg føler ikke at jeg må prestere noe, det er nok bare å være til stede.

Flere har meldt seg inn i Norsk Folkehjelp Solidaritetsungdom Blindern for å være med på besøkene på Refstad. Lederen av laget, Aasmund Skjetne, er glad for engasjementet.

**Etter et langt liv
er det mye du
etterlater deg.**

**Solidaritet
kan være
noe av det.**

Gjennom en testamentarisk gave til Norsk Folkehjelp kan du bidra til at solidariteten lever videre etter at du selv har gått bort. Vil du vite mer om hvordan du kan tilgodese Norsk Folkehjelp se www.folkehjelp.no eller ring **22 03 77 00**.

75 ÅR
1939
2014

Norsk Folkehjelp

Let's Face the Facts – atomvåpen er ut!

Vi var så heldige å bli valgt ut til å reise med Norsk Folkehjelp Solidaritetsungdom til konferansen Berlin Sessions om humanitær nedrustning, i forbindelse med vår kjernevåpenkampanje.

KONFERANSEN SAMLET organisasjoner og mennesker fra hele verden som jobber med nedrustningsspørsmål. I tillegg til arrangøren ICAN (International Campaign to Abolish Nuclear Weapons) deltok Norske Leger Mot Atomvåpen, Røde Kors Ungdom, Changemaker og Oxfam, for å nevne noen. Norsk Folkehjelp sitter i ICANs internasjonale styringsgruppe, og i styret for ICAN Norge sitter leder for Solidaritetsungdom.

Humanitær nedrustning går kort og godt ut på å se nedrustning fra et humanitært perspektiv, med fokus på konsekvensene de ulike våpnene har for mennesker, og å gjøre det uoppnåelige oppnåelig.

Showet ble sparket i gang torsdag morgen av Susi Snyder – medlem av ICANs internasjonale styre. Hun snakket blant annet om viktigheten av å redusere skade når det gjelder humanitær nedrustning.

Dag én fokuserte en del på konsekvensene av våpnene, og gjennom blant annet paneldebatter ble det snakket om å bruke erfaring fra tidligere i kampen mot atomvåpen. Grethe Østern fra Norsk Folkehjelp snakket om erfaringene fra klasevåpen, men påpekte også at det er en stor forskjell til atomvåpen ettersom man ikke har samme erfaring fra felten med disse. Vi fikk også se en engasjert Gry Larsen, tidligere statssekretær i UD, snakke om hvordan jobbe med å få et forbud mot atomvåpen på bordet i politikken. Til slutt på programmet var det et hyggelig kveldsarrangement med forfatter Eric Schlosser som snakket om sin

nye bok «Command and Control» som omhandler nestenulykker i amerikansk kjernevåpenhistorie. Kvelden ble avrundet med konsert av Burak Özdemir.

Under dag to var fokus å involvere deltakerne mer gjennom forskjellige workshops. Her diskuterte deltakerne alt fra lobbyvirksomhet til «framing» av atomvåpenkampanjen. Konferansen ble avrundet av Beatrice Fihn – medlem av ICANs internasjonale styre. Hun slo an tonen for veien videre, blant annet til den internasjonale konferansen i Mexico i februar. Hun sendte oss avgårde med inspirasjon og tro på at dette forbudet skal vi få til!

Let's Face the Facts – atomvåpen er ut!

Auf Wiedersehn,

Fra Thea Westby, Norsk Folkehjelp Solidaritetsungdom Blindern og Kristiane M. Krystad, Norsk Folkehjelp Solidaritetsungdom Tromsø

➤ *Fra venstre: Ingrid Rostad, leder Solidaritetsungdom, Thea Westby, Solidaritetsungdom Blindern, Kristiane Mauno Krystad, Solidaritetsungdom Tromsø og Thomas Birkeland, nestleder Solidaritetsungdom.*

➔ *Ingrid Rostad stiller spørsmål under paneldebatten.*

Verdens tøffeste 75-åring!

HVERT ENESTE ÅR legges det ned utallige timer med frivillighet av folk med Norsk Folkehjelps logo på brystet, og det er det denne utgaven av Appell handler om. Enten det er iført uniformsjakken i søk etter en savnet turist eller med button på jakken i demonstrasjonstog for en mer human asylpolitikk, så står vi der med den samme stoltheten over å være en del av Norsk Folkehjelp. I året som kommer skal vi kjenne litt ekstra på denne stoltheten når vi gjennom hele året skal feire at verdens beste organisasjon fyller 75 år. Gjennom årene har Norsk Folkehjelp utført mange til dels svært ulike samfunnsoppgaver, de plakatene jeg har hengt opp i min tid som aktiv ligner lite på plakatene som reklamerte med «Fra slit i yrke til sol og styrke» for slitne husmødre.

Samfunnets behov endrer seg stadig, og med det også de oppgavene Norsk Folkehjelp fyller. I dag er en viktig oppgave for oss å stå opp for de som ikke blir hørt, stå opp mot urett og å stå opp for mennesker på flukt. Mennesker på flukt er i en sårbar situasjon, en situasjon som er ubegripelig for meg her jeg sitter i mitt trygge hjem. De trenger vår solidaritet. Av og til handler denne solidariteten om å gi nødhjelp til mennesker i akutt nød i Syria eller Sør-Sudan. Noen ganger handler det om å heve stemmen når asylpolitikken blir et spørsmål om hvordan vi kan stenge grensene mest effektivt. Andre ganger igjen kan det være så enkelt som det å gi mennesker på flukt et pusterom i en hverdag som bare handler om ventetiden. På Refstad transittmottak arrangerer frivillige fra Solidaritetsungdom på Blindern og Bislett aktiviteter for barna som bor på mottaket. I denne utgaven av Appell får vi et lite innblikk i dette pusterommet, og jeg blir i alle fall minnet på en ting vi altfor ofte glemmer, nemlig at asylsøkerbarn også er barn.

Jeg er utrolig stolt over å være med i en organisasjon med så mye bra folk som gjør så mye bra arbeid verden over og gleder meg til å feire verdens tøffeste 75-åring gjennom hele 2014!

Ingrid Rostad

Lærdal i flammer

Utrykning ved brann er sjelden kost for Norsk Folkehjelps redningsmannskaper. Men storbrannen i Lærdal i januar var så ekstrem at alle gode krefter måtte hentes inn.

TEKST Ellen Heggstad **FOTO** Ole Ohrvik

DET VARET uvirkelig syn som møtte Glenn Morten Hestetun og kollega Torbjørn Haug fra Norsk Folkehjelp Årdal natt til søndag 19. januar.

– Det er helt ubeskrivelig. Hele fjellsiden stod i brann. Sentrum var som gater av flammer og glørne haglet.

Sjelden har en boligbrann spredd seg så voldsomt og over et så stort område. Stormen som herjet i Lærdal denne natta skapte ekstreme tilstander. Stadig flere mannskaper fra omkringliggende kommuner ble tilkalt.

Beredskapsansvarlig i Norsk Folkehjelp Årdal, Rune Blikken, hadde akkurat pakket dyna godt rundt seg og var i ferd med å sovne da han ble oppringt. Rune fulgte prosedyrene og sendte ut en melding til alle på beredskapslista.

– Etter bare noen minutter hadde jeg fått positiv bekreftelse fra sju stykker, og snart kom også den åttende, forteller Rune.

Det blir besluttet at Glenn Morten og Torbjørn, som bor nærmest Lærdal, skal reise i forveien. De andre seks stiller på Folkehjelpshuset og henter utstyr før de drar etter.

Norsk Folkehjelp Øvre Årdal har fokus på vinterredning, men blir i økende grad kalt ut på andre typer oppdrag. Beredskapsansvarlig Rune Blikken, sier laget vil ta med seg disse erfaringene i den videre beredskapsplanleggingen.

KAOTISK SITUASJON

Klokka 01.30 er alle åtte på plass inne i Lærdal. Her raser brannen, men de får beskjed om å konsentrere seg om et område to kvartaler unna det verste. Allikevel når gnistregnet helt bort til dem der de går fra hus til hus og dunderer på dørene for å varsle folk om at de må komme seg ut og vekk.

– Det var helt uvirkelig. Brann er brann, men dette var så stort og omfattende at vi trodde hele Lærdal skulle forsvinne, forteller Glenn Morten.

Situasjonen i området er kaotisk, og snart er både strømforsyning og mobilforbindelse borte. Brannen fortsetter å spre seg og vinden ser ikke ut til å løyse.

Senere på natta blir gruppa fra Norsk Folkehjelp beordret til sykehjemmet for å være i beredskap i tilfelle beboerne må evakueres. De sengeliggende er allerede fraktet i sikkerhet, men de som kan bevege seg ved egen hjelp får bli på stedet. Utenfor står en buss klar til å ta med også disse om det skulle bli nødvendig.

Det blir det ikke. Utpå morgenkvisen er situasjonen litt mer under kon-

troll og mannskapene fra Norsk Folkehjelp kan etter hvert gå av vakt.

GRUNDIG LEGESJEKK

Før de får reise hjem igjen til Årdal må de, i likhet med alle andre som har deltatt i redningsarbeidet, til kontroll på Lærdal sykehus. En av dem blir sendt videre til Førde sykehus for en grundigere sjekk, men i løpet av søndagen er alle åtte hjemme igjen i Årdal.

Der ble det noen timers søvn, men selv om det var søndag, og selv om han hadde jobbet med å evakuere folk hele natta, måtte Glenn Morten en tur på jobben. Som selvstendig næringsdrivende kan han ikke alltid unne seg helgefri.

Hva er det som får en travel opptatt mann til å engasjere seg i frivillig arbeid og forlate sin lune stue en iskald januarnatt for å kjøre fire mil til et inferno i flammer?

– Vi står på alarmlista og er klare til utrykning. Hvis vi har mulighet, så stiller vi opp. Vi må hjelpe hverandre i disse små lokalsamfunnene. Og hvem vet, neste gang er det kanskje jeg som trenger hjelp, sier Glenn Morten.

I likhet med alle som deltok i redningsarbeidet, ble også mannskapene fra Norsk Folkehjelp undersøkt ved Lærdal sykehus. Ole Ohrvik tar en selfie med kollega Stian Unhjem i bakgrunnen

Førstehjelpskurs på skinner

Evelyn Støen og Siw Osmundsen skal engasjere det samme publikummet med det samme budskapet for tredje året på rad. De to instruktørene fra Norsk Folkehjelp Oslo lar seg ikke spore av.

Tekst og foto Tine Solberg Johansen

– Hvert år rammes 3000 yrkesaktive av strømutlukk. Det er tolv personer hver arbeidsdag, sier Evelyn Støen fra Norsk Folkehjelp Oslo. Hun ser engasjert ut over de 100 ansatte fra Baneservice. Det er tredje året på rad at selskapet som bygger og vedlikeholder spor og signalanlegg har leid inn Oslo-laget for førstehjelpsoptøring som del av optøppet under Baneservedagene.

– Kroppen er høyst strømlende. Den består av 70 prosent vann, fortsetter hun. Foran henne ligger en haug med dukker. Til tross for sen firmafest natten før, følger publikummet av nesten utelukkende er menn, oppmerksomt med. Det er ikke en smarttelefon eller nettbrett å se.

STARTET MED MINEHUND

Gruppen på 100 ansatte som er samlet foran Evelyn, er den andre med Baneservice ansatte til å gjennomfører førstehjelpskurset i år. Forrige runde hadde over 130 deltakere.

– Flere av våre ansatte har krav om at de må gjennom førstehjelpskurs årlig for å få godkjenning. Det første året vi gjennomførte Baneservedagene, der alt vårt personale samles og får kurs, var det kun de som trengte det som fikk tilbud om førstehjelp, men da fikk vi tilbaketelling om at alle ville ha, forteller Egil Skalle, HMS- og kvalitetsleder hos Baneservice.

– Vi har et kjempeflott samarbeid med Norsk Folkehjelp Oslo og får veldig

mye skryt fra våre ansatte på hvordan førstehjelpsoptøringen blir gjennomført, sier han.

Samarbeidet mellom Baneservice og Norsk Folkehjelp Oslo kom til etter at selskapet ansatte en av Norsk Folkehjelps minehunder. Flere steder på hotellet i Fredrikstad der konferansen gjennomføres henger roll-ups med Norsk Folkehjelps logo, bilde av en hundevalp og teksten: «Minehunden Spot – vår nye medarbeider».

GOD REPETISJON

Mads Dammen og Cato Sagen hos Baneservice er med på førstehjelpsoptøringen til Norsk Folkehjelp for tredje gang. Den store forsamlingen som fulgte Evelyn er delt opp i grupper og Mads og Cato sitter nå sammen med åtte andre i ring rundt instruktør Anne Linn Augensen.

– Nå vil jeg at dere tar hver deres dukke og tar ti runder med kompresjoner, sier hun. Det blir 300 kompresjoner hver.

Ti menn legger seg på gulvet med hver sin dukke mens Augensen inspiserer og instruerer.

– Det er veldig god oppfriskning å få denne gjennomgangen hvert år, sier Sagen. – Vi får trene oss på caser som kan skje på jobben vår og det er viktig trening hvis det en dag skulle skje noe, legger Dammen til.

I løpet av dagen skal de innom fire ulike stasjoner med både optøring og situasjoner de kunne havnet oppi på

Mads Dammen og Cato Sagen repeterer hjerte- og lungeredning

Evelyn Støen forteller deltakerne på Baneservice-dagene om de skjulte skadene en kan få ved strømutykker

egen arbeidsplass. De vinkes videre til neste post.

FINE TILBAKEMELDINGER

– Fort dere. Det er flere som er truffet av stein her og er skadet, roper Siw Osmondsen. Deltakerne blir kastet rett inn i en situasjon der en av kollegaene har fått steinsprut i øynene.

I flere uker har hun og Evelyn forberedt opplegget slik at det skal være relevant og spennende, selv om det er tredje gang flere er igjennom det.

– Det et høyt nivå i Baneservice og krever en del jobb i forkant, forteller Evelyn. Da er det spesielt hyggelig når deltakerne blir glade for å se Norsk Folkehjelp-logoen på konferansen.

– Det var en som sa til meg: «Så godt å se dere fra Norsk Folkehjelp. Da vet jeg at det blir interessant,» smiler Evelyn.

Cato Sagen fra Baneservice øver seg på livredning på en dukke

Blikk på verden

Johansson valgte SodaStream

Det har stormet rundt Scarlett Johansson etter at hun ble lansert som «global merkevareambassadør» for israelske SodaStream. Selskapet har sitt hovedproduksjonslokale i en ulovlig bosetting på okkuperte Vestbredden, og bidrar med å støtte opp om en ulovlig okkupasjon gjennom å betale skatt til bosettingskommunen Ma'ale Adumim.

Scarlett Johansson var også goodwillambassadør for bistandsorganisasjonen Oxfam, som har tatt et klart standpunkt mot ulovlige israelske bosettinger. 27. januar sendte Norsk Folkehjelp og Fagforbundet et brev til Oxfam, med krav om at de bryter forbindelsen med Johansson dersom hun ikke trekker seg som ambassadør for SodaStream. Noen dager kom meldingen om at Scarlett Johansson selv bryter samarbeidet med Oxfam.

Norsk Folkehjelp og Fagforbundet står sammen i kritikken mot SodaStream. Så lenge selskapet har produksjon på okkupert område, oppfordrer begge organisasjonene norsk handelsstand til å avslutte samarbeidet med selskapet, og norske kunder til ikke å kjøpe deres produkter.

NTF med stor støtte til Norsk Folkehjelp

Forbundsleder Roger Hansen i Norsk Transportarbeiderforbund signerer avtalen om støtte sammen med Norsk Folkehjelps generalsekretær Liv Tørrres.

Norsk Transportarbeiderforbund (NTF) vedtok på sitt landsmøte å støtte Norsk Folkehjelps arbeid med 750 000 kroner

over fire år. Pengene skal gå til kvinneprosjekter i Sør-Sudan, i tillegg til opplæring av minehunder.

Generalsekretær i Norsk Folkehjelp, Liv Tørrres, er svært glad for støtten fra NTF. – Vi vet at det arbeidet vi gjør ved å organisere kvinner i Sør-Sudan, og det arbeidet vi gjør mot vold mot kvinner og å utvikle likestillingsstrategier for myndigheten er gull verdt for framtiden. Å investere i kvinner er en god investering. Så jeg er veldig glad for støtten.

Gi Rasisme rødt kort i Hellas

Den greske organisasjonen Aitima og Norsk Folkehjelp har siden september 2013 jobbet med et pilotprosjekt med støtte fra UDI og EØS-midler, for å finne ut om den norske kampanjen "Gi rasisme rødt kort" kan tilpasses greske forhold.

Hellas er i en situasjon med mye politisk uro og høy arbeidsledighet. De er også et land som fungerer som en "døråpner" til Europa for mange flyktninger fra resten av verden. Konsekvensen av dette er mye fremmedfiendtlighet, hatytringer og blind vold mot asylsøkere og mennesker med mørk hudfarge.

I januar var Trygve Augestad fra Norsk Folkehjelp og den norske "Gi rasisme rødt kort"-kampanjen i Hellas for å dele sine erfaringer fra arbeid mot rasisme med ulike greske frivillige organisasjoner, lærerforbund og spillerforeninger for fotball og basketball. Aitima hadde også invitert representanter fra tilsvarende kampanjer i England og Polen. Seminaret vil bli fulgt opp av en konferanse hvor de greske aktørene skal møtes for å finne modellen for en egen gresk kampanje.

Fire nye år med Fagforbundet

Fagforbundet vil støtte Norsk Folkehjelps arbeid med over 19 millioner kroner de neste fire årene. – De går i fronten for internasjonalt solidaritetsarbeid, sier generalsekretær i Norsk Folkehjelp, Liv Tørres.

– Dette er en felles viktig satsning, sier hun videre.

4. februar skrev Tørres og forbundsleder i Fagforbundet Mette Nord under en avtale for perioden 2014-2017. Hovedfokus for samarbeidet er støtte til palestinerne kamp for frihet i Midtøsten. Den inkluderer også støtte til Laos, et av landene i verden som er hardest rammet av klasebomber.

Avtalen er en videreføring av samarbeidet om de samme temaene i perioden 2009-2013.

– Vi ser frem til fire nye år med samarbeid, sier Mette Nord, forbundsleder i Fagforbundet.

Forbundet oppnevner også for den nye avtaleperioden egne ambassadører som skal besøke Norsk Folkehjelps prosjekter og dele informasjonen videre internt.

– Med ambassadørene får vi også spredd det viktige arbeidet som gjøres ut i organisasjonen vår, sier hun.

Samarbeidet ble vedtatt på Fagforbundets landsmøte i november 2013 og har en totalramme på 19 391 000 kroner som skal spres over fire år.

frivillige som er ryggraden i den norske redningstjenesten og som hver eneste dag rykker ut på redningsaksjoner i hele landet. FORF ble etablert i 1994, og det er ekstra flott at de får prisen i et jubileumsår. Norsk Folkehjelp har i flere perioder hatt formannsvervet i FORF og har hele veien sittet i styret i organisasjonen. – Det er viktig at vi jobber sammen både faglige og politisk for å styrke den norske redningstjenesten, sier Jon Halvorsen som i dag sitter i styret i FORF for Norsk Folkehjelp Sanitet.

Sør-Sudan – ny stat gammel konflikt?

Norsk Folkehjelp inviterte til frokostseminar den 6. februar hvor de nærmere 50 fremmøtte fikk en bred gjennomgang av både den politiske og den humanitære situasjonen i Sør-Sudan.

Generalsekretær Liv Tørres kunne dele ferske inntrykk og bilder etter å nylig ha besøkt folkehjelpa i Sør-Sudan. Hun beskrev situasjonen som uoversiktlig og svært bekymringsfull. De siste ukene har nærmere 900 000 mennesker blitt drevet på flukt og 3,2 millioner opplever akutt mangel på mat.

– Matmangelen er prekær. Konflikten brøt ut i samme periode som tiden for innhøsting i Sør-Sudan. Men i stedet for å høste inn maten som er blitt dyrket ble folk nødt til å ta til fote og flykte fra hjemmene sine, sier Liv.

Liv dro selv ut på en av øyene ute på Nilen hvor tusenvis av mennesker søkte tilflukt da kampene mellom opprørene og regjeringsstyrkene brøt ut.

– De aller fleste bar sterkt preg av å ha vært uten mat og forsyninger i nærmere to måneder, sier hun. Norsk Folkehjelp har nå satt i gang leveranser av mat og nødhjelp til disse flyktningene.

FORF fikk pris

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap åpnet sin årlige konferanse med å gi Samfunnssikkerhetsprisen til Frivillige Organisasjoners Redningsfaglige Forum (FORF). FORF er paraplyen for alle aktørene i den frivillige redningstjenesten i Norge. Som kjent er det

Norsk
nærings- og
nytellesmiddelarbeiderforbund

Lilletorget 1 Postboks 8719 Youngstorget, 0028 Oslo
Tlf: 23 10 29 60 www.nnn.no

UNIT4
AGRESSO

ZANDA
AV MONIER

Norsk Protein
– ledd i næringskjeden
www.norskprotein.no

bama

Aktietrykkeriet a.s
www.aktietrykkeriet.no • Tlf: 63 88 73 00

LO Media

Ingar Pettersen & Co as
Rådgivere i bedriftsutvikling og styring

**Et godt arbeidsmiljø
og topp sikkerhet
– to sider av samme sak**

Norsk Lokomotivmannsforbund

Sør-Sudan har den siste måneden vært på randen av borgerkrig. Over 700 000 mennesker er drevet på flukt. Det er et skrikende behov for nødhjelp.

Kontonummer: 5005.14.00000

Givertelefon: 820 44 750 (200 kroner)

240 kr Gir frø, verktøy eller fiskeutstyr til en familie slik at de kan livnære seg

535 kr Sikrer utdeling av mat til en familie på fem i tre måneder

900 kr Gir telt, pledd, kokeutstyr og vannbeholder til en hel familie som har mistet alt

Tusen takk for din gave!

75 ÅR
1939
2014
Norsk Folkehjelp

Norsk Folkehjelp takker for
støtten fra lokale klubber og foreninger

Norsk
Tjenestemannslag

Fellesforbundet

NTL Norsk
Medisinaldepot Avd. 54

NTL Skatt

Fellesforbundet
marinestasjonens
Fagforening

NTL Fiskeridirektoratet

Fellesforbundet
Avd. 25 Stavanger

NTL Folkehelseinstituttet

EL & IT
Elektroarbeidernes
Fagforening

Tofte og Hurum
Fagforening

NTL Mattilsynet

Avd. 850
Oslo Grafisk Fagforening

Norsk Folkehjelp takker sine hovedsamarbeidspartnere

HANDEL OG KONTOR I NORGE

- fellesskap i hverdagen

O. Kavli og Knut Kavlis Allmennyttige Fond

OM NORSK FOLKEHJELP

NORSK FOLKEHJELP er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon. Vi jobber med internasjonalt utviklingsarbeid, humanitær minerydding, sanitet og redningstjeneste, integrering og asyl. Norsk Folkehjelp har rundt 13 000 medlemmer i Norge og 2200 ansatte i over 39 land.

OM APPELL

APPELL ER ET fagblad for Norsk Folkehjelps medlemmer, ansatte, samarbeidspartnere og støttespillere. Formålet med Appell er å formidle Norsk Folkehjelps synspunkter og bidra til intern og extern debatt omkring de standpunkt organisasjonen tar. Appell skal ha en fri og kritisk dekning av Norsk Folkehjelps aktiviteter nasjonalt og internasjonalt og etterstrebe å gi et realistisk bilde av resultatene av Norsk Folkehjelps arbeid og ressursinnsats.

HER FINNER DU OSS

Norsk Folkehjelps regionkontorer nåes på tlf.: 22 03 77 00

REGION NORD

Postboks 6166,
9291 TROMSØ
regionskontoret.nord@npaid.org

REGION MIDT-NORGE

Folkets Hus, Olav Tryggvassonsgt. 5
Postboks 172 Sentrum,
7401 TRONDHEIM
regionskontoret.midt@npaid.org

REGION VEST

Teatergt. 34, 5010 BERGEN
regionskontoret.vest@npaid.org

REGION ØST OG KURSKONTORET

Besøksadresse: Folkets Hus, Hunndalen
Postadresse: Pb 611, 2809 GJØVIK
regionskontoret.ost@npaid.org
kurs@npaid.org

B PostAbonnement

RETURADRESSE

Norsk Folkehjelp
Postboks 8844 Youngstorget
0028 OSLO

Rettferdig tilgang til naturressursar i Sør-Sudan

Det er ein direkte samanheng mellom fattigdom og mangel på kontroll over naturressursar som land og vatn.

Industri Energi støttar Norsk Folkehjelp sitt arbeid i Sør-Sudan, og bidreg med 1 million kroner over ein 4-års periode. Norsk Folkehjelp samarbeidar med lokale styresmakter og partnerar i Sør-Sudan for å sikre folk rettferdig tilgang til naturressursar. Det er også viktig å styrkje folket sin rett til å delta i politiske prosessar. Målet er å bidra til utvikling av eit politisk rammeverk der lokalbefolkninga kan vere med å bestemme korleis ressursane vert fordelt. Det er ein direkte samanheng mellom fattigdom og mangel på kontroll over naturressursar som land og vatn. I Sør-Sudan-programmet bidreg Industri Energi til sosial og økonomisk utvikling.

Norsk Folkehjelp
Solidaritet i praksis